

T.E.
22.3.06 B

BS BFA

Notat

Fra: Erik Ø. Johnsen
Til: Saken, SD
Saksnr.: 05/158-8 SF-65
Dato: 15.11.2005

04 2249-10
736.4
Erik Ø. Johnsen

UVB → BS BFA
Kop. PS
→ BFA
16.11.05
Gør

Lysaker stasjon - avstand mellom plattform og vogn

Det vises til pågående arbeid med nytt dobbelspor mellom Lysaker og Asker og ombygging/utbygging av Lysaker stasjon. Ombyggingsprosjektet er meldt til tilsynet, og det vil kreves tillatelse fra Statens jernbanetilsyn før stasjonen/plattformen tas i bruk.

Det fremgår av planer fra Jernbaneverket at nye plattformer blir liggende i kurve og at det vil bli opptil 40 cm avstand mellom plattform og vogn ved dørene. Jernbaneverket har vist til at det vil kunne ha vesentlige økonomiske og fremdriftsmessige konsekvenser for prosjektet hvis Jernbaneverket skal endre planene for å optimalisere avstanden. Det vises videre til at tekniske innretninger på tog som skal benytte stasjonen vil kunne ivareta de sikkerhetsrelaterte problemstillinger som avstanden representerer.

Til dette har Statens jernbanetilsyn følgende bemerkninger:

Siktforholdene langs plattform i kurve kan i de fleste tilfeller være svært dårlig, og det vil også i tilfeller med stor avstand mellom plattform og tog være fare for at personer kan falle helt eller delvis ned mellom plattform og tog uten at lokomotivfører/ togfører/ konduktør vil oppdage dette før tog settes i bevegelse. Dårlige siktforhold langs plattform i kurve er en generell sikkerhetsutfordring i det lokomotivfører/ togfører/ konduktør i mange tilfeller, spesielt ved fulle plattformer og/eller lange tog ikke har sikt til og dermed kontroll på det som skjer langs toget og ved dørene

Forskrift 4. desember 2001 nr. 1334 om krav til jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (kravforskriften) § 14-4 (Tekniske krav til kjørevei) pkt. d) lyder:

"Stasjonsanlegg og plattformer må utformes og utstyres slik at trafikken kan foregå sikkert og effektivt. Plattformere må ha tilstrekkelig bredde. Eventuell høyde- og avstandsforskjeller mellom tog og plattform må optimaliseres. Forholdene skal så langt det er mulig legges til rette for orienterings- og bevegelseshemmede samt barnevogner. Siktforholdene langs plattformer skal være gode, slik at lokomotivfører eller togfører og konduktør kan ha oversikt langs toget før igangsetting."

Ved tolkingen av forskriften legger tilsynet følgende til grunn:

- Optimal avstand mellom tog og plattform er etter tilsynets vurdering den (minste) avstand som er nødvendig for sikker fremføring på tilnærmet rett linje av det togmateriell som til enhver tid er tillatt

brukt på infrastrukturen. Det vil si den avstanden som er nødvendig for å unngå at materiell inkludert forventet sideveis krenkning skal kunne komme i berøring med faste strukturer/ plattform.

- Tilrettelegging for orienterings- og bevegelseshemmede tiliser som et minimum at avstand mellom plattform og tog skal kunne forseres trygt med normal kort skrittavstand, bruk av krykker, rullestol m.v. og uten å være spesielt oppmerksom på stor avstand, herunder situasjonen for blinde og svaksynte.

I utkast til ny sikkerhetsforskrift (som skal erstatte kravforskriften) har tilsynet lagt til grunn at nye plattformer ikke kan legges i kurve uten særskilt unntak fra forskriften. Foreslått ikrafttredelse for forskriften er 01.01.2006.

Det er tilsynets vurdering at Lysaker stasjon på linje med flere andre stasjoner som Jernbaneverket planlegger å legge i kurve ikke tilfredsstillende forskriftens krav. Tiltak for å kompensere for stor avstand mellom plattform og tog kan ikke pålegges togmateriellet med mindre togmateriellet avviker fra "normal profil". Dette i henhold til krav til interoperabilitet som følger av EU direktiver og TSI'er som er eller vil bli implementert i norsk rett. Problemstillingen har vært flagget for Jernbaneverket ved en rekke anledninger, både mot sikkerhetsledelse ved hovedkontoret og Jernbaneverket Utbygging ved prosjektledelse for nytt dobbelspor Lysaker - Asker.

Det er videre tilsynets vurdering at det ikke legges tilstrekkelig energi og vilje i prosjekteringsarbeidet fra Jernbaneverkets side for å finne løsninger hvor plattformer ikke legges i kurve og/eller utstyres med tekniske innretninger som lukker avstanden til en forsvarlig avstand mens passasjertog står stille ved plattformen. Det understrekes at stor avstand mellom plattform og tog er en generell sikkerhetsutfordring langs hele toget ikke bare ved dørene, i særdeleshet ved fulle plattformer og trengsel langs toget ved på og avstigning. For infrastruktur som skal ha en tiltenkt brukstid på minimum 50 år vurderer tilsynet at det ikke er forsvarlig å bygge nytt uten å ivareta grunnleggende sikkerhetskrav og tilrettelegging for utsatte brukergrupper.

Konklusjon:

Etter tilsynets vurdering må Jernbaneverket pålegges å endre planene for Lysaker stasjon slik at avstand mellom plattform og tog optimaliseres tilsvarende det som er teknisk nødvendig på tilnærmet rett linje for å unngå at tog berører plattform.